

"Tartu linna arengukava aastateks 2007-2013" 2008. aasta ülesannete täitmise aruanne

Nr	Ülesanne/projekt	Tartu 2030 eesmärk	Kavandatud kulu (tuh kr) 2008	Kasutatud vahendid (tuh kr)		Ülevaade täitmisest
				Linna eelarvest	Mujalt	
1 MAJANDUS						
1.1	Etevõtluse arendamine		13 700	15 236	486	
1.1.1	Tööstusparkide rajamine (Ravila, Ropka, Raadi)	E9	10 000	13 686	486	Valmis Ravila tööstusparki arenguks vajalik infrastruktuur. Väike-Ringi ja Suur-Ringi tänavale ehitati sõidu- ja kergliiklusteed, sademeveekanalisaatsioon ja tänavavalgustus ning Ravila tööstusparkis ehitati välja gaasitrass. Ravila tööstusparkis on müüdüd neli krunti. On loodud eeldused Ropka tööstusparki väljaarendamiseks ja kruntide müümiseks.
1.1.2	Teadusparki arendamine, sh seemnekapitalifondi käivitamine	E9	3 000	1 000		Toetati Teadusparki investeeringuid. Tartu Teaduspark osaleb projektis Protolab Network, mille eesmärgiks on mehatroonika pooldustusliku laborite väljaarendamine. Seemnekapitali fondi käivitamine lükkus edasi kriitilisest massi piiratusest tingituna.
1.1.3	Etevõtlusinkubaatori arendamine	E9	500	550		Tegevustoetus ettevõtlusinkubaatori teenuste arendamiseks. Tartu Teadusparkis inkubeeris 17 firmat ning lahkus 1 firma. Teadusparkis asub kokku 56 firmat.
1.1.4	Praktikatoetused ettevõtjatele	E7	200			Vahendite puudumise tõttu jäeti teostamata.
1.2	Turismi arendamine		1 200	395	0	
1.2.1	Konverentsibüroo käivitamine, tegevuse toetamine	E21	500	360		Vahendid eraldati Eesti Konverentsibüroo liikmemaksuks (Tartu linn on Eesti konverentsibüroo liige) ning Tartu linn rahastab ka SA Tartumaa turismi alla kuuluvat Tartu Konverentsibürood (1/2 töökohata ja turundustegevused).
1.2.2	Puutevõimelike ekraaniga infostendide paigaldus	E21	200			Täitmine lükkus 2009. aastasse, eeldusel et projekt leiab rahastust EL struktuurifondidest.
1.2.3	Kilastuskeskuse konseptsiooni väljatöötamine, käivitamine ja toetamine	E21	500	35		Tartu infokeskus avati raekoja I korrusel 2007. aastal. Tartu infokeskus seob terviklaks varasema Tartu Linnavolikogu ja –valitsuse infopunkti ning Tartumaa Turisminfokeskuse. Toodud kulud on seotud infokeskuse tegevuse toetamisega, infokeskuse reklaamikuludega, näituste korraldamisega jmt.
1.3	Transpordi infrastruktuuri arendamine		229 000	136 769	0	
1.3.1	Tartu lennuvälja infrastruktuuri rajamise toetamine	E13	2 000	500		Toetati lennuvälja infrastruktuuri rajamist.

1.3.2	Uute sildade, põhi- ja jaotustänavate ehitamine		110 000	97 297	0	
1.3.2.1	Ringtee sild ja juurdepääsuteed	E13	10 000	1 295		Alustati Ida ringtee eelprojekteerimisega. Projekteerimine jätkub käesoleval aastal. Töö mahtu kuulub ka Ringtee silla projekteerimine. Pärast eelprojekti koostamist planeeritakse esitada taotlus Euroopa Ühtekuuluvusfondile Ida ringtee tehnilise projekteerimise ja ehituse kaasfinantseerimiseks.
1.3.2.2	Tähtvere sild ja juurdepääsuteed	E13				Lõpetati Vene tn - Ujula tn ristmiku ehitus. Jätkati Vabaduse autosilla ehitamist. Tööd teostati vastavalt lepingule. Tööde tähtaega pikendati 30.07.09.a. Silla valmimine aitab kaasa keskinna liiklusprobleemide lahendamisele - vähenevad ooteajad ristmikel ja suureneb tänavate tähtlaskevõime.
1.3.2.3	Vabaduse sild ja mahasõidud	E13	100 000	94 002		Jätkati eeltööd Näituse tn ja Vaksali tn kahetasandilise ristmiku rajamiseks. Tartu linn osaleb partnerina projektis "Ohuprobleemide ilkvideerimine raudtee ja maantee samatasandilistel lõikumistel", mille üheks eesmärgiks on raudteeületuskoha tehnilise projekti koostamine.
1.3.2.4	Näituse t ja Vaksali t kahetasandiline ristmik	E13		2 000		
1.3.2.5	Ringtee (õigus Turu t-Jaama t)	E13				
	Sadamaraudtee koridori rajatav uus tänav (õigus Riia t-Vaksali t kahetasandiline ristmik-Turu t)	E13				
1.3.2.6	Ringtee kogujateed (Ilmatsalu t -Peiseri raudtee)	E13				
1.3.2.7	Võru t - Ringtee ristmik	E13				
1.3.2.8	Ujula t pikendus Kvissentali teeni	E13				Jooksva tööna koostati Aruküla teed Ujula tänavaga ühendava jalg- ja jalgrattatee rajamise projekteerimistingimused.
1.3.2.9	Vaksali t (F: Tuulase t - linna piir)	E13				
1.3.2.10	Raudtee t, Laseri t, Ringtee	E13				
1.3.2.11	ihendustänav	E13				
1.3.2.12	Ropka sild	E13				
1.3.2.13	Maria tänav kergliikluse sild	E13				
	Olemasolevate sildade, põhi- ja jaotustänavate renoveerimine		50 000	2 983	0	
1.3.3.1	Projekteerimine	E13	5 000	1 372		Alustati Küüni tn, Kreutzwaldi tn ja Emaajõe promenaadi projekteerimist.
1.3.3.2	Renoveerimine	E13				
1.3.3.2.1	Sõpruse sild	E13	20 000			Sõpruse silla renoveerimine lõkkus vahendite puudusel edasi, kuna oli vaja lõpetada ressursimahukas Sõpruse pst - Kalda tee ringristmiku rekonstrueerimine.
1.3.3.2.2	Võidu sild	E13	5 000			Võidu silla ülekattede töid tehti 2007. aastal.

1.3.3.2.3	Betooni t (Vaksali t - Ringtee)	E13						
1.3.3.2.4	Lai t (Jakobi t - Vabaduse pst)	E13		1 611				Lai t tänaval (Jakobi tn - Vabaduse pst) tehti ülekattetöid.
1.3.3.2.5	Puusee t (Narva mnt - Jaama t)	E13						
1.3.3.2.6	Riia t (L. Puusepa t - Ringtee)	E13	10 000					Lõigus Ravila tn - Sanatooriumi tn tehiti ülekattetöid 2007. aastal.
1.3.3.2.7	Ringtee (Võru t - Tähne t - Turu t)	E13	10 000					Lõigus Võru tn - Tähne tn tehiti ülekattetöid 2007. aastal.
1.3.3.2.8	Roosi t (Jänese t - Vahi t)	E13						
1.3.3.2.9	Sadama t, Kaluri t	E13						
1.3.3.2.10	Vaksali t laiendus Riia t - Näituse t							
	Juurdepääsutänavate, kõnniteede, parklate ja tehnoökrude ehitamine ning renoveerimine		67 000	35 989	0			
1.3.4								
1.3.4.1	Asfaltkatetega tänavate ülekatted	E13	20 000	12 380				Ülekatte sai 3,9 km tänavaid (Aardla tn, Kaldla tee, Narva mnt, Tähne tn, Reatuse tn, Lai tn, Sauna tn, Puusepa tn, Emaõie tn, Kopli tn). Lisaks tehiti koostöös kaevetööde tegijatega kaevetöödest tingitud ülekattetöid 1,5 km ulatuses (Viljandi mnt, Kopli tn, Örne tn, Emaõie tn jn).
1.3.4.2	Kruusatänavate asfalteerimine	E13	15 000	12 884				Asfalteeriti 1,9 km kruusatänavaid (Leevikese, Lemmatsi, Räägu, Peetri, ja Kungla tn). Asfalteeriti lida tn 8 juurdepääs. Tolmuvaba kate ehitati Aasa, Lepalinnu, Marta, Peedu, Sangla, Põhjatamme, Kiigemäe, Bajadeeri, Pappi ja Rebase tänavatele, Vasara ja Tähne tänav ühendusele ning Võru ja Pihaka tänav ühendusele. Tolmuvaba kate sai 2,4 km tänavaid.
1.3.4.3	Kõnni- ja jalgrattateed	E13	10 000	5 104				Uue katte said Laia ja Jakobi tn kõnniteed. Sõlmiti leping Võru tn (Sepikoja tn - linna piir) jalgrattate rajamiseks. Koostati Aruküla teed Ujula tänavaga ühendava jälg- ja jalgrattate rajamise projekteerimistingimused. Ehitati 845 m pikkune Aruküla kergliiklustee.
1.3.4.4	Kallasrajad	E10	2 000	304				Siili tn juurde ehitati 150 m kallasrada.
1.3.4.5	Fortuuna t kvartali tehniline infrastruktuur	E13	500					2008. aastal Fortuuna kvartalis infrastruktuure ei rajatud, kuna planeering ei olnud valmis.
1.3.4.6	Miljööväärtuslike alade tehniline infrastruktuur	E13	2 500					Rekonstrueerimised Kompanii, Gilidi ja Kütüri tänavatel (summad 1.3.4.8 all).
1.3.4.7	Uuselamupiirkondade kvartalisised tänavad	E13	3 000	2 450				Rekonstrueeriti osaliselt Uus tn ja hoone Lemmatsi 4 esine. Valmisid: Lootsi, Siili, Rebase, Pini põik ja Lepa tänavaliigud.
1.3.4.8	Vanalinna tänavad, sh miljööväärtuslike elementide taastamine	E13	3 000	2 039				Rekonstrueeriti kivikatega Kütüri tänav, koostöös kaevetööde tegijatega taastati tänavakatted Kompanii ja Gilidi tänavatel.

1.3.4.9	Raadi universaalhali rajamisega seonduva tänavavõrgu rekonstrueerimine	E13					
1.3.4.10	SA TÜ Kliinikumi uute haiglahoone tehnovõrkude rajamine (LV osalus)	E16	5 000				SA TÜ Kliinikumi tehnovõrkude rajamist kaasfinantseeriti 7,3 miljoni krooni ulatuses 2007. aastal.
1.3.4.11	Kiitni tänava ehitamine jalakäijate promenaadiks	E13	5 000	726			Koostati Kiitni tänava renoveerimise eelprojekt.
1.3.4.12	Treppide renoveerimine	E13	1 000	102			Remonditi Mäe tn trepp.
1.4	Liikuskorraldus		48 850	35 905		0	
1.4.1	Liiklus- ja ühistranspordi uuringud	E13	800	561			Valmisid järgmised uuringud: „Tartu linna inimkajudega liiklusõnnetuste analüüs 2007.a“; „Liiklusuuring Tartu 2008“; „jätku-uuring „Minu koolitee 2008“; „Liiklusohutuse audit Riia-Soola-Turu tn piirkonnas ja Raatuse-Pikk tn ristmikul“.
1.4.2	Projekteerimine	E13	150				Vajadust projekteerimiseks ei olnud.
1.4.3	Tänavaruumi korrastamine	E13	9 350				Tänavaruumi korrastamine toimus koos liiklusvahendite ja liiklusteabe paigaldamisega.
1.4.4	Liiklusteabe- ja reguleerimisvahendite paigaldamine	E13	1 500	1 224			Lähtudes linnaelanike ettepanekutest ja liiklusõnnetuste analüüsist paigaldati umbes 300 uut statsioonaset liiklusemäki ja liiklustõket. Remonditi foorisüsteeme, täiendati viidainfosüsteemi.
1.4.5	Teekattemärgistus	E13	1 150	1 209			Temoplasitikuga teekattemärgistusega märgistati ca 4400 m ² tänavaid.
1.4.6	Viidainfosüsteemi realiseerimine	E13	400				Viidasüsteeme korrastati koos liiklusteabe paigaldamisega (punkt 1.4.4). Jätkati tänavanimelistide paigaldamist ning vastavalt ühtse viidasüsteemi projektille jätkati teenumbrite ja marsruuditähiste paigaldust ristmikule.
1.4.7	Ühistranspordi infrastruktuuri arendamine	E13	5 000	67			Bussipaviljonide ehitamise vahenditest projekteeriti bussitasku Riia ja Puusepa tänava nurgale.
1.4.8	Ühistranspordi dotatsioon	E13	30 500	32 844			Availiku bussiliiniveomah 2008. aastal oli 3 522 850 km. 2008. aasta septembrikuust toimub availik liinivedu 25 bussiliinil. Septembrikuu alguses avati Tartus kaks uut bussiliini, et pakkuda linnakodanikele rohkem võimalusi ühistranspordi kasutamiseks. Liin nr 23 on töölin ja võimaldab varajastele töötleminejatele ühistranspord kasutamises jõuda töökohale ning liin nr 24 bussidega on võimalik sõita Annelinnast Maarjamõisa haigla juurde ja sealt tagasi.
1.5	Üld- ja teemaplaneeringute koostamine		1 200	0		0	
1.5.1	Valdadega ühised teemaplaneeringud	E10	200				Osaleti Tartu valla üldplaneeringu ja Tartu valla lõuna osa detailplaneeringu teise etapi koostamisel.
1.5.2	Linnale oluliste valdkondade ja alade teemaplaneeringud	E10	600				Vahendite puudusel ei algatatud ühtegi vastavat teemaplaneeringut.

1.5.3	Vabariigi spordi- ja mänguväljakute teemaplaneeringu üle vaatamine	E10	100			Vahendite puudusel ei vaadatud üle ühtegi vastavat teemaplaneeringut.
1.5.4	Miljööväärustega hoonestusala de kaitse- ja kasutustingimuste teemaplaneeringud	E10	300			2008. a jätkus Tartu linna üldplaneeringu teemaplaneeringu "Karlova miljööväärusliku ala kaitse- ja kasutamistingimused" koostamine, toimused avalikud väljapanekud ja arutelud.
1.5.5	Ermaõie kalda- ja sildumistrajaisete teemaplaneeringu üle vaatamine	E10				
1.6	Detailplaneeringute koostamine		1 200	1 046	0	
1.6.1	Muutispaalmaad ja linnaehituslikult olulised alad	E10	900	870		Koos planeeringute teostamiseks vajalikke geodeetiliste moodsustustega koostati Kulli tn 1 ja Kulli tn 1T; Tiigi 61; Maria 15 ja 19; Tähe 5; Jaama tn 72 ja Jaamamõisa tn 9p kruntide ning lähiala; Sepa 18; Kummeli 5; Jalaka 56a kruntide detailplaneeringud. Koostati Lubja tänava kvartali hoonestuskava.
1.6.2	Tehnilise infrastruktuuri objektid	E13	300	170		Koostati Insenerbüüroo Stratumi poolt töö "Parkimisnormatiivide määramine". Jätkus Ropka silla, selle juurdepääsude ja sadamaraudtee koridori (tõigus Väike Kaar - Turu tn) kavandatava tänava ja lähiala detailplaneering.
1.6.3	Ringtee rekonstrueerimisest tuleneva linna tänavavõrgu väljarendamiseks vajalikud maa-alad	E13				
1.6.4	Teaduspargi laiendus	E3				
1.6.5	Turu t keskkomajaam	E10			6	Lõpetati Turu tänav 49 krundi ja lähiala detailplaneering (põhiosa valmis 2007. aastal).
1.7	Geodeetilised, kartograafilised ja maakorralduslikud tööd		15 250	2 538	0	
1.7.1	Linna digitaalplaani (M 1:2000) uuendamine	E10	200	2 000		Linna digitaalplaani jooksvat uuendamist ei toimunud, kuna ortofotode alusel koostati uus digitaalplan.
1.7.2	Tartu linna ortofoto (M 1:2000) tegemine	E10	1 500			Koostöös Maa-ametiga valmisid uued ortofotod Tartu linna ja selle lähiumbruse kohta. Tööde eest tasus Maa-amet. Tartu linnale anti need tasuta kasutada.
1.7.3	Tartu linna kolmemõõtmelise digitaalse mudeli (M1:2000) loomine	E10	200			Tartu linna kolmemõõtmelise digitaalse mudeli (3D) tegemist alustati ortofotode alusel 2008. a kevadel. 3D mudel valmib 2009. a kevadel ning siis toimub selle eest ka tasumine.
1.7.4	Geograafilise informatsioonisüsteemi arendamine	E10	300	160		Geoweebi rakenduse üleviimine Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi nõuetele vastavaks, avaliku veebikaardi arendamine. Bentley tarkvara uuendused.
1.7.5	Linna arenguks vajalikke maade ost	E10	10 000			Kavandatud vahendid jäid kasutamata, kuna linnale vajalikke maade ostmisel ei saadud eraomanikega kokkuleppele maade ostuhinna. Linnale omandati tasuta transpordimaad 25 ha ja soisala maad 7,5 ha ulatuses.

1.7.6	Maade munitsipaliseerimine	E10	300	342		2008. a munitsipaliseeriti maad 123,6 ha ulatuses. 2008. a lõpuks oli linnal munitsipaalmaad 1005 ha ehk 25,9% linna pindalast. 2007. a oli munitsipaalmaad 881,4 ha ehk 22,7% linna pindalast.
1.7.7	Linna kõrgusvõrgu rekonstrueerimine	E10	2 500			Vahendite ebapiisavuse tõttu linna kõrgusvõrgu rekonstrueerimist ei toimunud.
1.7.8	Linna digitaalplaanide tehnovõrkude baasi loomine ja uuendamine	E12	250	36		Koostöös infotehnoloogia teenistusega koostati linna mõõdistuste andmebaasi Geoweebi arendused. Raha digitaalplaanide tehnovõrkude baasi loomisele ja uuendamisele ei kulunud. Kasutati andmevahetuslepinguid tehnovõrkude valdajatega, mille alusel sai linn trasside skeeme ja vastu anti nende skeemide alusel valminud kaarte.
1.8	Linnavara haldamine		3 800	893	0	
	Linnale kuuluvate amortiseerunud hoonete lammutamine	E10	600	500		Eelarvesse planeeritud summa eest lammutati 5 varisemisohhtlikku hoonet (Ida 35 barakk, Ida tn aiti, Siili 4 kuur, Kalevi 17 elamu-pesuköök, Puiestee 114 ladu), 2 omavoliliselt ehitust (Ida 2 garaaž ja Anne 78 kiosk) ning konserveeriti 1 hoonet (Kalevi 17).
1.8.2	Hoone Pepleri 27 renoveerimine	E10	1 500			Vahendite puudusel lükkus rekonstrueerimine edasi.
1.8.3	Hoone Vaksali 14 renoveerimine	E10				
1.8.4	Hoone Kaunase pst 22 renoveerimine	E10	1 500			Tartu Kutsesehariduskeskus vabastas ruumid hoonet ühes tiivas ning alustati hoonet rekonstrueerimist lasteaiaks 120 lapsele (6 rühma) - netopind 1575 m ² . Objekti finantseeritakse kahele aastal 2008 ja 2009. Summad punkt 6.1.3.1 all.
1.8.5	Hoone Gildi 8 renoveerimine	E10				
1.8.6	Hoone Aleksandri 41 renoveerimine säästiva renoveerimise koolitus- ja infokeskuse tarbeks (LV osalus)	E10	200			Sobiva meetme ja eelarveliste vahendite otsimine ning taotluste ettevalmistamine.
1.8.7	Endiste sõjaväe hoonete lammutamine ja pirkonna heakorrastamine Kasarmu ja 11 territooriumil	E10		393		Endisel sõjaväe territooriumil lammutati 5 varisemisohhtlikku hoonet ja üks omavoliliselt ehitatud garaaž ning teostati ühe hoonet konservatsioonitööd.

Majanduse valdkonnas ülesanded on püstitatud arengustrateegia Tartu 2030 järgmiste eesmärkide täitmiseks:

- E3 - Tartu kui omalaadne terviklik, rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline haridus- ja teaduslinnak.
- E7 - Tartus on elujõulised ettevõtted.
- E9 - Tartu - see on parim paik äri alustamiseks ja atraktiivne investeerimiskeskkond.
- E10 - Tartus on miljöövõrduslik ja turvaline linnaruum, mida kasutatakse ja arendatakse jätkusuutlikkuse printsiibil.
- E12 - Tartu linna tehnilised infrastruktuurid on ökonoomsed, jõuavad iga majapidamiseni ja ettevõtte/asutiseni.
- E13 - Tartu on integreeritud rahvusvahelise transpordivõrku, milles transpordikorraldus on turvaline ja keskkonnasõbralik.
- E16 - Tartu on Eesti tervishoiu ja sotsiaahtloolekande arenduskeskus.

E21 - Tartu on tuntud turismi sihtkohana.

Majandusvaldkonna ülesannete lahendamiseks saadi eelarvelisi vahendeid 192,782 milj. krooni ning eelarv väliseid vahendeid 486 tuh krooni ehk kokku 193,268 milj. krooni. Ülevaate linna arengus toimunud muutustest saab anda arengutaseme näitajate põhjal. Tartu linn võttis uued arengutaseme näitajad vastu 2009. a aprillis. Arengutaseme näitajate algnäiduks on 2007. aasta ning soovitud sihmnäiduks 2013. aasta.

Arengutaseme näitajate põhjal on positiivset arengut pakkunud Tartu Teaduspargi inkubatsioonikeskusest väljuvate ettevõtete keskmine arv aastas, mis on 1-lt ettevõtelt töusnud 2008. aastaks 3-le ettevõttele ning rahvusvaheliste suurettevõtete arendus- ja tootmisüksuste arv, mis on 2008. aastaks töusnud 1-lt 2-le. Pisut on töusnud ka Tartu linnavalitsuse osalusel või toetusel korraldatud ettevõtlusalastele ja kutseoskusi arendavatel täiendkoolitustel osalenute arv (3 735-lt inimeselt 3 784-ni). Suurenes nii Tartus viibitud keskmine ööde arv välis turistide arv (siseturistide arv on töusnud 73 562-lt inimeselt 82 230-ni ning välis turistide arv on töusnud 58 950-lt inimeselt 68 866-ni) kui ka Tartus viibitud keskmine ööde arv (1,56-lt öölt on töusnud 1,66 ööni). Suurenenud on kõvakattega kõnniteede (asfalt, kivi) pikkus tänavatel 166 km-lt 169 km-ni ning toimuvaba tänavakattega teede osatähtsus 85%-lt 86%-ni. Ühistranspordi kättesaadavust näitab bussiliinidega kaetud tänavate osatähtsus, mis 2007. aastal oli 26,5% ja 2008. aastal 27,4%. Kergetiiklustee pikkus suurenes 2008. aastal 1 km võrra ehk 27 km-lt 28 km-ni. 2013. aasta eesmärgiks on, et Tartus oleks 40 km ulatuses kergetiiklusteid.

Nr	Ülesanne/projekt	Tartu 2030 eesmärk	Kavandatud kulu (tuh kr) 2008	Kasutatud vahendid (tuh kr)		Ülevaade täitmiseast
				Linna eelarvest	Mujalt	
2 KESKKONNAKAITSE						
2.1	Haljassalade ja parkide rajamine, renoveerimine ja korraldoid		21 180	5 673	109	
2.1.1	Haljassalad	E10	2 000	4 838		Teostati pikaajalise hanke järgseid aastaringseid hooldustöid. Linna istutati 64 puud ja 141 põõsast. Suuremad istutused toimusid Pika tn, Rääpina mnt. ja Ilmatsalu ringristmikku ääres.
2.1.2	Anne kanalid ja nende ümbrus	E10	1 000			Vahendite puudusel tegevust ei toimunud.
2.1.3	Dendropark	E10	2 000	35		Koostati Dendropargi inventeerimine koos plaanimaterjaliga.
2.1.4	Kaubahoovi plats	E10	5 000			Vahendite puudusel tegevust ei toimunud.
2.1.5	Raadi kruusaangu vabaajakeskuseks kujundamine (LV osalus)	E10				
2.1.6	Raadi dendropark	E10	3 000			Vahendite puudusel tegevust ei toimunud.
2.1.7	Toomemäe park (LV osalus)	E10	4 000	800	109	Koostati Tartu Toomemäe pargi turismimarsuudi heakorrastamise tööprojekt (vertikaalplaneerimine, vesi ja kanalistsatsioon, elektrivarustus, grofi lahendus, teed, trepid, dendroloogia). Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse kaudu finantseeriti projekti "Toomemäe arendamise kava" vastavalt EASI Pirkondliku arengu kavandamise programmi nõuetele.
2.1.8	Tähtvere park	E10				
2.1.9	Vabaduse park	E10				
2.1.10	Politseiplats	E10	2 180			Vahendite puudusel töid ei tehtud.

2.1.11	Ihaste terviseraja projekteerimine ja ehitus	E20					
2.1.12	Uueturu haljasala	E10	2 000			Uueturu pargi töögrupp jätkas oma tegevust ja tehti koostööd projekteerijaga parimate lahenduste leidmiseks.	
2.2	Jäätmekäitlus, õhu, vee ja pinnase kaits		15 630	9 380	2 656		
2.2.1	Aardlapalu prügilala sulgemine (sihtotstarbelised vahendid)	E12	500			Aardlapalu prügilala suletakse 2009. aastal.	
2.2.2	Kagu-Eesti regionaalprügilala rajamine (LV osalus)	E12	700	520		Finantseeriti Kagu Eesti Jäätmekestuse AS tegevust. Kõllestes valla ülilplaaneringu raames otsiti asukohta uuele prügilale. Kohalike elanike vastuseisu tõttu Kõllestes valda prügilat rajada ei ole võimalik.	
2.2.3	Biokäitluse arendamine	E12		319	2 656	Linnaeelarvest eraldatud sihtotstarbeliste vahendite ja SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse finantseerimisel rajati Aardlapalu prügilasse bioagunevate jäätmete kompostimisväljak.	
2.2.4	Kortermajade juurde jättemajade rajamise toetamine	E12	500	157		Linna toel rajati jättemajad 4 korterühistu juurde. Tööd tehti vastavalt ühistute poolt esitatud projektidele.	
2.2.5	Lokaalsete jäätmekogumispunktide rajamine	E12	1 000			Vahendite puudusel lokaalseid jäätmekogumispunkte ei rajatud, kuigi vajadus selle jaoks on olemas.	
2.2.6	Täiendava keskkonnajaama rajamine Turu l (LV osalus)	E12	1 500	7		Telliti Turu 49 (jäätmejaama krundi) geoalus. Viidi läbi projekteerimise hange. Pakkumised lükati tagasi, kuna maksumused ületasid eelarves ette nähtud summa.	
2.2.7	Ohulike jäätmete kogumine	E12	450	194		Keskkonnajamade ja ohulike jäätmete kogumispunktide kaudu koguti elanikest ca 66 tonni ohulike jäätmeid.	
2.2.8	Elanike keskkonnateadlikkuse arendamine	E10	300	92		Viidi läbi jäätmeteavituskampaania - keskkonnajamasad propageeriv telereklaam ning auhinnamäng "Sõprade prüging".	
2.2.9	Välisõhu seire	E10	380	27		Teostati lämmastikdioksiidi seiret erineva liiklusiintensivsusega ristmikel.	
2.2.10	Ohuseireüsteemi rajamine	E10				Aadressile Kalevi 52 rajas riik õhuseirejaama.	
2.2.11	Mitrakaardi koostamine	E12		37		Telliti mürataseme mõõtmised Laita tänava piirkonnas.	
2.2.12	Raadi järve puhastamine (LV osalus)	E10	300	57		Finantseeriti kevadel ja sügisel toimuvat projekti "Raadi järve puhastamine". Järvest koristati üle 20 m ³ prügi.	
2.2.13	Sademeeve lahkvoolse kanalisatsiooni rajamine	E12	10 000	7 970		Sõlmiti lepingud ASga Tartu Veevärk sademe ärajuhimiseks ja puhastamiseks 2,9 km ulatuses.	

Keskkonnakaitse valdkonna ülesanded on püsitatud arengustrateegia Tartu 2030 järgmiste eesmärkide täitmiseks:

E10 - Tartus on miljööväärtuslik ja turvaline linnaruum, mida kasutatakse jätkusuutlikkuse printsiibil.

E12 - Tartu linna tehnilised infrastruktuurid on ökonoomsed, jõuavad iga majapidamiseeni ja ettevõtte/asutuseeni.

Keskonnakaitse valdkonna ülesannete lahendamiseks saadi eelarvelisi vahendeid 15,053 milj. krooni ning eelarveväliseid vahendeid 2,765 milj. krooni ehk kokku 17,818 milj. krooni.

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenust kasutavate elanike osatähtsus oli 2008. aastal 99,7%. 2013. aasta eesmärgiks on arendada ühisveevärgi ja kanalisatsiooni teenust nii palju, et kõik majapidamised oleksid ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitunud. Puhastatud reovee osatähtsus oli 2008. aastal 99,9% ning soovitud sihiks on reovee 100%-line puhastamine. Korraldatud jäätmeveoga liitunute osatähtsus oli nii 2007. a kui ka 2008. a 45%. Korraldatud jäätmeveoga peaksid 2013. aastaks olema liitunud kõik majapidamised ja ettevõtted. Jäätmejaamade külastuste arv kasvas 10 230 külastuselt 13 318 külastuseni. Eesmärgiks on, et võimalikult palju eelsorteeritud taaskasutatavaid, suuremõtmelisi ja ohlikke jäätmeid viakse vastavatesse kogumispunktidesse. Jäätmejaamade külastuste arv võiks 2013. aastaks kasvada ligi 25 000-ni.

Nr	Ülesanne/projekt	Tartu 2030 eesmärk	Kavandatud kulu (tuh kr) 2008	Kasutatud vahendid (tuh kr)		Ülevaade täitmiseist
				Linnal eelarvest	Mujalt	
3 KOMMUNAALMAJANDUS						
ELAMU- JA						
3.1	Mitteeluruumide renoveerimine		1 600	907	0	
3.1.1	Linnale kuuluvate üüripindade (mitteeluruumid) renoveerimine	E10	1 600	907		Osaleti korteriühistute hoonetes teostatavates remonttöödes proportsionaalselt seal asuvate linnale kuuluvate mitteeluruumide pindadega. Remonditi 6498 m ² pinda 25-s majas ja 41-1 äripinnal. Seoses majandusolukorra halvenemisega lükkus osa remonditöid tulevikku.
3.2	Eluruumide soetus ja renoveerimine		22 850	10 204	0	
3.2.1	Eluruumide soetus elanike ümberpaigutamiseks	E10	15 000	1 250		Elanike ümberpaigutamiseks kavandati Tüve tänavale kolme munitsipaalmaja ehitust (hoones 20 korteri), 2008. aastal toimus projekteerimine. Eluruumide vahendite puudusel juurde ei soetatud, kuigi vajadus nende järgi oli.
3.2.2	Linnale kuuluvate eluruumide renoveerimine ja muutispaalelanispinna suurendamine	E10	6 500	7 500		Ehitus-remontitöid teostati 178 linnale kuulavas eluruumis, s.h. Lubja 7 asuvas elamus remonditi ruumid töötute päevakeskuseks (pind 90,2 m ²). Linnale kuuluvates elamutes ja ühistute hoonetes asuvas linnale kuuluvates eluruumides tehti kokku 91 remonditööd.
3.2.3	Korteriühistute, majajamarike ühenduste jt toetamine	E10	350	1 454		Koostööprojektide raames kaasfinantseeriti 8 korteriühistute elamute ümbruse renoveerimis- ja asfalteerimistööde tegemisel.
3.2.4	Säästiva energia ja eluasemevaldkonna programmi koostamine (LV osalus)	E10	1 000			Vahendite puudusel tegevusi ei toimunud.

	Muu elamu- ja kommunaalneajandus		14 300	10 181	0	
3.3	Kaldakindlustuste ja promenaadide rajamine ja renoveerimine	E10	5 000	113		Lõpetati Emaļõe parknalka promenaadi renoveerimine.
3.3.1	Sildumiskohal ehitamine (L V osalus)	E10	2 000	56		Viele Emaļõe sildumiskohale koostati tasuvusanalüüsid.
3.3.2	Tänavavalgustuse rekonstrueerimine ja iluvalgustuse rajamine	E12	6 000	8 685		Koostöös uselarumirjoonide arendajatega ja AS-ga Eesti Energia ehitati ja rekonstrueeriti 33.2 km tänavavalgustuse liine ning paigaldati 688 uut valgustit. Valgustuse sai ka 25 ülekaļgurada.
3.3.3	Muud elamumajanduse kulud	E10	1 300	1 327		Tühjalt seisvate sotsiaalkorterite ja tühjade korterite ülalpidamiskulud, väljatöstmistega seotud kohtukulud, dotatsioonid sotsiaalelanute kommunaalculude katmiseks, linna omanduses olevate korterite hooldus- ja sanitaarremondikulud.
3.3.4	Kiitini tänavale avaliku tualeti rajamine	E10	30 000	0	0	Vahendite puudusel tegevust ei toimunud.
3.3.5	Anne saama renoveerimine	E10	30 000			Vahendite puudusel tegevust ei toimunud.
3.4	Kalmistud		2 400	641	0	Renoveeriti Pauluse kalmistu külalastajate WC.
3.4.1	Kalmistute renoveerimine	E10	2 400	641		
3.5	Hulkuvate loomadega seotud tegevus		3 000	0	0	Vahendite puudusel tegevust ei toimunud.
3.5.1	Hoonelammutamine Raadi ja territooriumi heakorastamine	E10	2 000			Raadi lammikloomade varjupaik on ametlikult vastu võetud. Väljaehitamist vajavad elektriliinid, kuna praegu on paigaldatud ajutine elektrivarustus. Elektriliinide väljaehitamine jäi seisma naabrusesse kavandatava Raadi halli tehnilise infrastruktuuri kavandamise tahta.
3.6.1	Raadi lammikloomade varjupaiga ehitus	E10	1 000			

Elamu- ja kommunaalneajanduse valdkonnas on püstitatud arengustrateegia Tartu 2030 järgmistele eesmärkidele täitmiseks:

E10 - Tartus on miljöövõime ja turvaline linnaruum, mida kasutatakse ja arendatakse jätkusuutlikkuse printsiibil.

E12 - Tartu linna tehnilised infrastruktuurid on ökonoomsed, jõuavad iga majapidamiseni ja ettevõtte/asutuseni.

Elamu- ja kommunaalneajanduse valdkonnas ülesannete lahendamiseks saadi eelarvelisi vahendeid 21,933 milj. krooni.

2008. aastal suurenes randumissildade arv Emaļõele ühe silla võrra ning kokku oli neid kaheksa. 2013. aastaks võiks randumissildade kogu arv Tartus olla 10. Säätuplokkidega tänavavalgustite osatähtsus oli 2007. aastal 35% ja 2008. aastal 37%. Tänavavalgustustampide külge pandavad säätuplokkid annavad energia kokkuhoiu. Säätuplokkide saab programmeerida nii, et teatud kellaaegadel töötavad lambid madalamal pingel ning annavad vähem valgust, kuid silmale on valguse muutumine peaaegu märkamatu. 2008. aastal tuli tänavavalgustustampidele juurde 600 säätuplokki. 2013. aastaks võiks säätuplokkidega tänavavalgustite osatähtsus olla juba 85%. Tähtses säätuplokkide

paigaldada ei saa, kuna parigivalgustitele neid ei panda.

Nr	Ülesanne/projekt	Tartu 2030 eesmärk	Kavandatud kulu (tuh kr) 2008	Kasutatud vahendid (tuh kr)		Ülevaade tähtsusest
				Linna eelarvest	Mujalt	
4 TERYSHOID						
4.1	Meditsiiniline teindamine		6 250	5 628	0	
						Toimus 20.-22.aastaste harrastussportlaste ennetav tervisekontroll, Tartu linna lasteaedade vanema rühma laste hambuumsanomaaliate hindamine ja suuhügieeni alane nõustamine, sugulisel teel levivate haiguste (hepatiitid, HIV, süüfilis) testimine ja nõustamine ning laste välilinnatu abi visiidiasude doteerimine.
4.1.1	Toetus laste ja noorte tervishoiteenusele	E14	650	577		Tegevustoetus perearstidele 0-8.a. laste ning 65.a. ja vanemate inimeste ennetavaks aktiivseks tervisekontrolliks.
4.1.2	Toetus esmatasandi tervishoiteenusele	E15	1 100	850		Tartu linna elanike hooldusravi dotatsioon ja hospitiitteenus. Hooldusravi oli 2008. aastal võimalik osutada kuni 92-1 voodikohal.
4.1.3	Dotatsioon hooldusravile	E16	3 200	3 200		Toetus eraldati neljale Tartu linnas koduõendusteenust osutavale asutusele hooldus- ja põetusravivahendite ostmiseks.
4.1.4	Dotatsioon kodusele õendushooldusteenusele	E15	200	250		Tartu linna perearstidele eraldati raha põetusravivahendite ostmiseks kodustele voodihaigetele. Aluseks on perearstide poolt hinnatud vajadus.
4.1.5	Põetusravivahendid kodustele voodihaigetele	E16	400	400		Ravikindlustusega hõlmamata elanike ravikulude katmine raviasutuste poolt esitatud ravivahete alusel.
4.1.6	Ravikindlustusega tarlaste arstiahi	E15	550	351		SA Tartu Ülikooli Kliinikum talendas hooldusravi voodikohade arvu enda rahalistest vahenditest (vt. ka punkt 4.1.3).
4.1.7	Hooldusravi voodikohade arvu suurendamine	E16	150			Toetused kodanike omaalgatuslikele tervist edendavatele projektidele, tervishoiuosakonna poolt korraldatavatele tervist edendavatele üritustele (tervisepäevad, teabepäevad, konverents), koolitervishoiu ja esmatasanditervishoiu alastele koolitustele. Tervise Arengu Instituudist saadi toetust südame- ja veresoontehnikahäiguste ennetuseks, HIV-1 ja uimastienemiseks. Eesti Haigekassast saadi toetust traumade ja vigastuste ennetuse tegevuskava elluviimiseks.
4.2	Toetus tervist edendavatele projektidele	E14	600	490	743	

Tervishoiu valdkonna ülesanded on püsitatud arengustrateegia Tartu 2030 järgmiste eesmärkide täitmiseks:

E14 - Tartus elavad terved, rõõmsad, sotsiaalselt aktiivsed ja hästi toime tulevad inimesed.

E15 - Kõikidele tarlastele on vajadusel kättesaadavad kvaliteetsed sotsiaal- ja tervishoiteenused.

E16 - Tartu on Eesti tervishoiu ja sotsiaalhoolekande arenduskeskus.

Tervishoiu valdkonnana ülesannete lahendamiseks saadi eelarvelisi vahendeid 6,118 milj. krooni ning eelarveväliseid vahendeid 743 tuh krooni ehk kokku 6,861 milj. krooni. 2008. aastal valmis Tartus SA TÜ Maarjapärgi meditsiinilinnaku juurdeehitus. Statsionaarse hooldusravi kohtade arv kasvas 2007. aastaga võrreldes kahe koha võrra. Hooldusravi oli 2008. aastal võimalik osutada kuni 92-l voodikohal. 2013. aastaks on voodikohade arvu kasv ettenähtud kuni 115 kohani. Perearstide nimistutes oli nii 2007. aastal kui ka 2008. aastal kirjas 59 perearsti. 2013. aastaks võiks perearsti nimistute arv kasvada 62-ni.

Nr	Ülesanne/projekt	Tartu 2030 eesmärk	Kavandatud kulu 2008 (tuh kr)	Kasutatud vahendid (tuh kr)		Ülevaade täitmiseist
				Linna eelarvest	Mujalt	
VABA AEG, KULTUUR JA 5 RELIGIOON						
5.1	Linnakujuundus		1 500	159	1 184	
5.1.1	Parkide ja haljassalade haljastusprojektide koostamine	E10	400			Vahendite puudusel haljastusprojekte ei koostatud, aga vajadus selleks on olemas.
5.1.2	Monumentide rajamine ja remont	E18	1 000	159	1 184	Püstitati monument EV esimesele haridusministrile Peeter Põllule Haridus- ja Teadusministeeriumi hoone ette. Objekti finantseerisid nii Tartu linn, Haridus- ja Teadusministeerium kui ka Riiklik Investeeringute Programm.
5.1.3	Toometaguse kultuuripargi kontseptsiooni väljatöötamine	E18	100			Vahendite puudusel töid ei tellitud.
5.2	Muinsuskaitse		7 950	6 856	0	
5.2.1	Linnamuinuri restaureerimine	E10	1 000			Vahendite puudusel tegevusi ei toimunud.
5.2.2	Musumäe ja grofi restaureerimine	E10	250			Vahendite puudusel tegevusi ei toimunud.
5.2.3	Toomkiriku restaureerimine (LV osalus)	E10	1 000	1 000		Vahendid eraldati Tartu Ülikoolile Toomkiriku konserveerimistöödeks.
5.2.4	Toomemäe poternide restaureerimine	E10	2 400			Eelarves vahendid puudusid ning tegevusi ei toimunud. Valmistati ette taotlus vahendite saamiseks Toomemäe kompleksseks rekonstrueerimiseks, mille koosseisus ka poternid asuvad. Taotlusmeede avatakse 2009. a sügisel.
5.2.5	Tähetorni kompleks (LV osalus)	E10				TÜ esitas taotluse ning 2009. a alustatakse tähetorni kompleksi renoveerimist.
5.2.6	Kultuuriväitustlike ehitiste restaureerimistoetused	E10	3 000	5 652		Jätkati aastal 2001 a. alguse saanud restaureerimistoetuste andmist, et aidata kaasa ajalooliste ehitiste kultuuriväitustele säilitamisele või taastamisele. 2008. a toetati 41 objekti restaureerimist. Lisaks toetati Pauluse Kiriku renoveerimist ja Rooma Katoliku Kiriku katusre renoveerimise projekteerimist. Vahendid eraldati ka Jaani Kiriku fakkoorinigmaksele tasumiseks.

	Miljööväärtuslike piirkondade arhitektuurirajaloolised uuringud; kultuuriväärtustega asjade ja mälestiste register	E10	300	204		Kultuuriväärtusega asjade ja mälestiste registrisse lisati 50 objekti kirjeldused koos fotodega.
5.3	Huvikeskused		61 000	0	0	
5.3.1	Ahhaa keskuse ehitus (LV osalus)	E21	46 000			Esitati taotlus üleriigilise tähtsusega kultuuri-ja turismiobjektide väljaarendamise meeleks.
5.3.2	Lille Maja Lille 9 renoveerimine	E20				
5.3.3	Anne Noortekeskuse hoone rajamine	E20	15 000			Võeti vastu otsus uue noortekeskuse hoone rajamiseks lhaste teele. 2008. aastal toimusid ettevalmistavad tegevused ning vahendeid ehituseks eelarvesse ei kavandatud. Alustati detailplaneeringu lähteülesande koostamisega. Esitati rahastamisaotlus hariduse infrastruktuuri arendamise meetme „Avatud noortekeskuste, teavitamis- ja nõustamiskeskuste ning huvikoolide kaasajastamine“ investeringute kavasse, kust saadi positiivne vastus.
5.3.4	Noortekeskuse hoone Tähe 101 renoveerimine	E20				
5.3.5	Tiigi Seltsimaja Tiigi 11 renoveerimine	E20				
5.3.6	Tartu Loodusmaja rajamine Lille 10	E20				
5.3.7	Loomaekspeditsiooni rajamine	E20				
5.4	Huvikoolid		3 000	531	0	
5.4.1	Lastekunstkooli õuehoone Tiigi 61 ehitus	E20	3 000	531		Toimus Lastekunstkooli õuehoone (530 m ²) projekteerimine.
5.4.2	I Muusikakooli hoone juurdeehitus ja renoveerimine	E20				
5.4.3	II Muusikakooli hoone Kaunase pst 23 renoveerimine	E20				
5.5	Oskar Lutsu nimeline Linnaraamatukogu		1 000	4 600	0	
5.5.1	Linnaraamatukogu uue hoone finantseerimine	E20				
5.5.2	Linnaraamatukogu sisustus	E20	1 000	4 600		Teostati linnaraamatukogu lifti projekteerimis- ja paigaldustööd. Renoveeriti II ja III korruse tualettruumid. Parandati ruumide avarivalgustust ning rajati lugemistuba Raekoja plats 11 ruumidesse.
5.5.3	Veeriku harukogu rajamine	E20				

5.5.4	Supilinna - Tähtvere harukogu rajamine	E20					
5.5.5	Uus-Ihaste harukogu rajamine	E20					
5.6	Muuseumid		22 600	124	0		
5.6.1	Linnamuuseumi hoone Narva mnt 23 juurdeehitus	E20					
5.6.2	Linnamuuseumi filiaalide renoveerimine	E20					
5.6.3	Laulupeonmuuseumi hoone Jaama 14 renoveerimine (LV osalus)	E20					
5.6.4	Mänguasjamuuseumi teatrimaja Luusu 2 renoveerimine	E20	22 600	124			Esitati taotlus pirkondliku konkurentsi tugevdamise meetmesse. Teostati olemasoleva projektidokumentatsiooni korrektuur ning viidi läbi hange töövõtja leidmiseks teatrimaja renoveerimiseks. Töödega alustati detsembris ning rahalisel vahendil nähti ette 2009.a. eelarves.
5.7	Sporti- ja tervisespordirajatised		34 100	29 466	2 500		
5.7.1	Anne Hokikeskuse Annemoisa 6 rekonstrueerimine	E20					
5.7.2	Anne sõudespordikamali rajamine	E20					
5.7.3	Mae-Kääraku ja Veski spordi baasi renoveerimine	E20	1 100	300			Remonditi Veski spordi baasi majutusmaja fassaadi ja katust ning paigaldati uus välisüks. Rekonstrueeriti järveääline spordiplats.
5.7.4	Raadi universaalhalli rajamine	E20					
5.7.5	Tamme staadioni renoveerimine	E20	28 000	26 166	2 500		Augustis lõpetati Tamme staadioni, jooksuradade ning harjutusväljaku rekonstrueerimine. Staadion vastab FIFA ja IAAF nõuetele. Sõlmiti leping palliväljakutele sportkatte paigaldamiseks ning teostati esimene osamakse. Kate paigaldatakse 2009.a. kevadel.
5.7.6	Jalgpalliväljakute rajamine	E20					
5.7.7	Visa Halli renoveerimine	E20					
5.7.8	Hoone Turu 8 renoveerimine	E20					
5.7.9	Ülikoolide sportirajatisre renoveerimine (LV osalus)	E20	5 000	3 000			Toetati Tartu Ülikooli spordihoonerekonstrueerimist.
5.7.10	Veekeskuse Turu 10 laiendamine	E20					
5.7.11	Sõudmis- ja aerutamiskeskus Tartu juurdeehitus (LV osalus)	E20					
5.7.12	Eksitreemspordihalli rajamine	E20					
5.8	Yabaõhu meelelahutus- ja puhkepaigad		4 200	1 058	2 462		
5.8.1	Lõbustuspaari rajamine	E20	1 000				Arendati edasi SA Tähtvere Puhkepark lasteparki.

5.8.2	Laste mängu- ja sportiväljakute rajamine	E20	1 000		2 462	Ehitati valmis Sõbra tn mänguväljak, rajati Sanatooriumi parkmeisa terviserada ja paigaldati sportimisvahendid, korrastati ja ehitati juurde Luunja metsa spordiradu ning paigaldati sportivahendeid.
5.8.3	Hoone Luisu 3 renoveerimine (Antonuse Õu)	E20	700	510		Teostati hoone projekteerimistööd ja eksperitiis projektile. Krundile koostati geodeetiline alusplaan ning koostati teostuse tasuvuse analüüs, et esitada taotlus "Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise" meetmesse. Detsembris esitati taotlus EAS-ile.
5.8.4	Lauluväljaku renoveerimine	E20	1 500	478		Renoveeriti lauluväljakut ja Skateparki.
5.8.5	Väljajala rekonstrueerimine	E10				
5.8.6	Linnamööbli uuendamine	E18		70		Kraamituru kaldapealse promenaadile (Emajõe paremkalda ala Kaarsilla ja Vabaduse silla vahelisel alal) osteti 7 uut prügikasti.
5.8.7	TÜ Raamatukogu esise ala renoveerimine	E10				
5.8.8	Uueturu t-Küüni t ristmiku kohtumispunkti rajamine	E10				Koos Küüni tänava projekteerimisega (ülesanne 1.3.3.1) koostati ka kohtumispunkti eskisprojekt.
5.9	Noorsoo-, spordi- ja kultuuritöö		52 920	60 761	0	
5.9.1	Projektilaagrite, sh linnalaagrite ja töönalavate korraldamine	E20	1 100	1 178		Toetati 23 mittetulunduslikku ühingut ning lisaks said toetust G4S Lõuna-Eesti AS, Lõuna Politseiprefektuur, Lille Majja ja Anne Noortekeskus. Toetused jagunesid: vaba aja laagrite, vähkeinldustatud perede laste laagrite, töökasvatustike ja koolivahetaja laagrite korraldamiseks, kokku 2448 noorele.
5.9.2	Avatud noortekeskuste ja noorsootööühingute tegevuse toetamine	E17	4 200	4 016		Huvitegevuseks sai linnapoolset toetust 32 noorsootööühingut. Toetatud noorte arv oli 1936. Eelarvest toetati 8 avatud noortekeskust.
5.9.3	Toetused sportiklubiudele	E17	12 500	14 093		Toetati 56 spordiklubi ja -kooli tegevust 34 spordialal. Toetati 4600 tartlasest lapse ja noore tegevust. Maksimaalne pearaha suurus ühe noore kohta oli 3500 krooni.
5.9.4	Toetused huvikoolidele	E19	15 800	19 760		Finantseeriti kolme Tartu linna huvikooli, 757 õpilase huviopet ja toetati 929 erahuvikooli õpilase õpet 7 erahuvikoolis.
5.9.5	Koostöö Tartu Ülikooliga botanikaaria muutmisel avatud keskkonnahariduskeskuseks	E3	120	70		Botanikaaad sai linna eelarvest vahendeid rotundi ehituse kaasfinantseerimiseks.
5.9.6	Kultuuriprojektide toetused	E17	9 100	10 564		Toetati 221 kultuuriprojekti, neist 113 kinnitatud eelarvest, 55 kultuuriosakonna reservfondist ja 53 linna reservfondist. Eriti edukas oli Tartu kultuurisuvvi - festivalide külastatavus oli suurem kui varasematel aastatel.
5.9.7	Jäähalli teenuse ost	E19	1 000	900		Võimaldati koolidele ja lasteaedadele tasuta uisutunde hommikustel aegadel. Soodushindadega treeningajal jääspordialadega tegelevatele spordiklubiude (5) noortele.

						Toetati 76 projekti, nendest 14 noorte omaalgatuslikku projekti. Sportiprojektide eelarvest toetati 228 projekti, nendest 11 olid toetused spordifinventari soetamiseks ning 40 rahvusvahelised projektid.
5.9.8	Sporti- ja noorsooprojektide toetused	E17	7 300	8 750		
5.9.9	Kultuuritinguete tegevuse ja rahvariete soetuse toetamine	E20	1 800	1 430		Toetati 725 tartlase huvitegevust rahvakultuuri valdkonnas 42 erineva kollektiivi juures. Esinemisriiete soetamiseks eraldati toetust seismele kõrgkooli kontsertkollektiivile.
5.9.10	Erinevate kultuurivaldkondade ja publiku arendamine, valdkondadeülene koostöö, avatud kultuuriruum	E17				1) Rahvusvaheline kultuurikonverents „Loomemajanduse võimalused Eestis” toimus 27.-28. märtsil Tartus. Konverentsist võttis osa 280 erinevate kultuurivaldkondade esindajat ning 21 ettekannetega esinejat Eestist ja välismaalt. 2) Kultuuriosakond kaasas Küüni tänava projekteerimisse Tartu Kõrgema Kunstikooli tudengeid.
5.10	Rahvusvaheline koostöö		2 900	870	961	
5.10.1	Loovisikute kooftamine ja nende konkurentsivõime tõstmine tööturul	E17	500	132	243	1) Kulturiosakond alustas Tartu Loomemajanduskeskuse rajamise ettevalmistusega. Tartus alustas tegevust Pärnivabrikku Kultuuritehas ja Tartu Uus Teater. 2) Uute tehnoloogiate arendamine on planeeritud 2009. aastasse kui leiab aset kultuurikonverents "Uued tehnoloogiad kultuuri vahendamisel". Ettevalmistustöödega (informatsiooni kogumine, taotluste esitamine erinevatesse fondidesse ja võimalike esinejatega kokkulepe sõlmimine) alustati 2008. a.
5.10.2	Loovitööstuste arendamine - uute tehnoloogiate kasutamine kultuuri loomisel ja tarbimisel	E17	500			
5.10.3	Rahvusvahelise teadusfestiivali väljarendamine	E17	500	80		Finantseeriti SA Teaduskeskuse Ahhaa projekti "Teadusnäitus".
5.10.4	Loomemajanduse arendamine	E17	500	59	247	1) Lõppes projekt "Nordic Model for Creative Industries Development Center" koostöös Turu ja Bergeni Linnavalitsustega. 2007. aasta alguses käivitus Tartu linna juhtimisel ja kaasfinantseerimisel rahvusvaheline projekt, mille eesmärgiks oli töötada välja loomemajanduse strateegiad Tartu, Turu ja Bergenis jaoks. Projekti põhiraastajaks oli Põhjalaade Innovatsioonikeskus. 2) Alustati Tartu Loomemajanduskeskuse loomist, viidi läbi Tartu Loomemajanduskeskuse teostatavus-tasuvusanalüüs.

5.10.5	Rahvusvahelised projektid teemal innovatiivseid noorsooõu meetodeid	E17	200	153	444	1) 18-19. novembril 2008. a. toimus Tartus rahvusvaheline konverents "Noorsootöötaja leitud küberdžunglisti". Vahendil on saadud Euroopa Liidu kodanikuhariduseprogrammi Euroopa Noored raames, Hasartmängumaksu Nõukogult, Riigikantseleilt ja osalustasudest. 2) 2008. a. esimesel poolaastal osales Tartu linn projektis „Laste- ja noortesõbraliku linnana“ töögrupi stažeerimine Belgias, Soomes ja Saksamaal".			
5.10.6	Rahvusvahelised sportiprojektid sh suhtlemine sõpruslinnadega	E17	500	200		Toetati 40 erinevat projekti, osalemine rahvusvahelistel tiitlivõistlustel, suhtlus sõpruslinnadega (Pihkva, Tampere, Turu, Uppsala).			
5.10.7	Kultuuriturismi edendavad projektid ja tegevused	E21	200	246	274	1) Kultuurikonverentsi "Loomemajanduse võimalused Eestis" korraldamine (eelarvevälised vahendid on tulnud konverentsi osavõtumaksudest). 2) Konverentsi järeltegevusena õppevisiit Soome, et tutvuda kultuuritihastega. 3) Mainesündmuste kalender eesti, inglise, saksa, vene, soome ja läti keeles. (Jätkuised kultuurikalendrid eesti, inglise ja vene keeles.			

Vabajaaj, kultuuri ja religiooni valdkonna ülesanded on püstitatud arengustrateegia Tartu 2030 järgmistele eesmärkide täitmiseks:

- E3 - Tartu kui omalaadne terviklik, rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline haridus- ja teaduslinnak.
- E10 - Tartus on miljöväätuslik ja turvaline linnaruum, mida kasutatakse ja arendatakse jätkusuutlikkuse printsiibil.
- E17 - Tartus on professionaalsetel loojatel, kunstnikel, interpreetidel ja sportlastel laiadased tegutsemisvõimalused.
- E18 - Linnaelanikel on veendunud, et kunst, kultuur, loovus ja esteetika on Tartu linnaruumi osad, mida tuleb väärtustada, hoida ja küllalistega jagada.
- E19 - Linna elanikel ja küllalistel on aastaringset võimalus osa saada heatasemelisest kultuuri- ja spordisündmustest, festivalidest, näitustest, noorsooüritustest.
- E20 - Tartlastel on mitmekesised võimalused kultuuriliseks isetegevuseks, tegev- ja tervisespordiks.
- E21 - Tartu on tuntud turismi sihtkohana.

Vabajaaj, kultuuri ja religiooni valdkonna ülesannete lahendamiseks saadi eelarvelisi vahendeid 104,425 milj. krooni ning eelarveväliseid vahendeid 7,107 milj. krooni ehk kokku 111,532 milj. krooni.

Tartus alustas tegevust Pärimisvabrik Kultuuritehas ja Tartu Uus Teater. Teatrite, kontsertasutuste ja kinode külastuste arv on 2007. aastaga võrreldes veidi langenud (524 678-ilt külastusest 502 858-ni), aga see-eesi on tõusnud muuseumide ja galeriide külastuste arv (212 943-ilt külastusest 308 130-ni). 2008. aastal loodi noortele suunatud veebipõhine infokeskkond (<http://noorteaken.tartu.ee/>), mille keskmine külastuste arv kuus oli 800. Tõusnud on ka Kultuurirakna (<http://kultuuriraken.tartu.ee/>) keskmine külastuste arv päevas (2700-ilt külastusest 3500-ni). Eelmise aastaga võrreldes on pisut tõusnud rahvakultuurialase huvitegevusega hõlmatud laste ja noorte osatähtsus (7-26 aastaste seas 1,6%-it 2%-ni) ning ka huvitegevusega hõlmatud eakate osatähtsus elanikkonnast vanuses 60 ja vanemad (0,6%-it 1%-ni). 2007. aastal oli 7 linnaosas ja 2008. aastal 8 linnaosas (kokku 17 linnaosa) vähemalt üks neas korras avalik tervisespordirada või -palk. Rahvusvahelisele kalendrisse oli kantud 6 spordiala üritused (2007. aastal 4 spordiala) ning 3. astme kusekvalifikatsiooniga treenerite osatähtsus kõrgist treeneritest oli eelmise aastaga võrreldes tõusnud 35%-it 39%-ile.

	Tartu	Kavanda- tud kulu	Kasutatud vahendid (tuh kr)

Nr	Ülesanne/projekt	2030 eesmärk	(tuh kr) 2008	Linna eelarvest	Mujalt	Ülevaade tähtsusest
6 HARIDUS						
6.1 Alusharidus						
	Lasteaedade renoveerimine ja		32 200	22 397	5 944	
6.1.1	invanõuetele kohandamine	E3	8 200	8 477	5 944	Renoveeriti neli lasteaeda (Meelespea, Annike, Nukitsamees ja Mesipuu).
6.1.2	Lasteaedade mänguväljakute renoveerimine	E3	1 000			Korrastati mänguväljakuid.
6.1.3	Lasteaedade ehitamine	E3	20 000			
6.1.3.1	Kaunase pst 22 lasteaia ehitamine	E3		9 000		Ehitati Sipsiku lasteaed, mis avati 2009. aasta märtsis ning kus on kohti 108 lapsele.
6.1.3.2	Kummeli 5 lasteaia ehitamine	E3		2 420		Projekteeriti Kummeli tänavala lasteaed. Korraldati ehituse riigihange. Ehitati taotlus EAS meetrusse "Linnaliste piirkondade arendamine".
6.1.3.3	Pepleri 1 lasteaia ehitamine	E3				Maauikukooli andis Tartu linnale üle Pepleri 1 hoone lasteaia rajamiseks. Alustati kinnistule lasteaia (100 kohta) detailplaneerimist.
6.1.3.4	Kulli 1 lasteaia ehitamine	E3				Alustati kinnistule lasteaia (160 kohta) detailplaneerimist.
6.1.4	Lastehoiu toetamine	E3	3 000	2 500		2008. a toetati 24 teenuse osutajat. Teenust pakuti keskmiselt 116 lapsele.
6.1.5	Eralasteaedade tegevuse toetamise süsteemi täiustamine	E3				
	Täiendavate ruumide ehitamine lasteaiakohtade tarvis Meelespea, Karoliine, Ploomikese, Tõrkese ja					
6.1.6	Rukkilille lasteaia	E3				
6.2 Üldharidus						
			89 350	66 318	21 655	
6.2.1	Munitsipaalkoolide renoveerimine ja invanõuetele kohandamine	E3	69 400	54 791	18 473	Kesklinna Kooli juurdeehitise lõpetamine, Vene Lütseumi renoveerimise II etapp, Kunstigümnaasiumi akende vahetus, Annelinna Gümnaasiumi akende vahetus ja Mart Reiniku Gümnaasiumi uue hoone sisustamine. Täiendavaid vahendeid saadi riigieelarvest.
6.2.2	Munitsipaalkoolide staadionide korrastamine	E3	7 500	3 045	500	Koolistaadionite ja territooriumide korrastamisele saadi lisarahastust Hasartmängumaksu Nõukogult. Forselise Gümnaasiumi staadion sai uue valgustuse, minirännaväljaku ja piideaia ning Veeriku Kooli staadionile paigaldati videovalve.
6.2.3	Maarja Kooli juurdeehitus (LV osalus)	E3	2 650	2 600		2008. a. rahuldati Tartu LV taotlus "Euroopa majanduspiirkonna finantsmehhanismi ja Norra finantsmehhanismi" meetmest vahendite saamiseks Maarja Kooli juurdeehituseks. Riigihankel edukaks pakkujaks osutus AS EVIKO. Augustus alustati ehitus-remontitöödega, mis lõppevad 2009. a kevadel ning millele järgneb ruumide sisustamine.

6.2.4	Sihstipendiumid Aasta Opetajale ja medaliga gümnaasiumi lõpetanud lastele	E1	500	232		Raha eraldati Tartu Kultuurkapitalile medaliga gümnaasiumi lõpetanud lastele autasustamiseks.
6.2.5	Tasuta töövihikud 1. kl õpilastele	E2	400		2 682	Õppevahendite jaoks eraldatakse raha riigieelarvest. 2008. aastal said tasuta töövihikud kõik 1.-9. klassi õpilased.
6.2.6	Üürimaksud Riigi Kinnisvara AS-ile	E3	8 900	5 650		Vahendeid kulus vähem, kuna Mart Reiniku Gümnaasiumi avamine (Vanemuise 35) lükkus edasi.
6.2.7	Erakoolide toetamise süsteemi täiustamine	E3				
6.3	Kutseharidus		7 500	2 009	0	
6.3.1	Tartu Kutsehariduskeskuse õppeklasside ja töökodade uuendamine (LV osalus)	E3	6 000			Rahastamisotsuse viibimise tõttu lükkus edasi Tartu Kutsehariduskeskuse õppeklasside ja töökodade uuendamine.
6.3.2	Noorte karjäärinõustamissüsteemi korraldamine	E1	1 500	2 009		Toetati Tartu Kutsehariduskeskuse Info- ja Karjäärinõustamiskeskust. Karjäärinõustajad aitavad nii üldhariduskoolide kui Tartu Kutsehariduskeskuse õpilastel leida sobivaid edasiõppimis- ja töötamisvõimalusi.
6.4	Projekteerimine	E3	5 000	3 821		Suuremad tööd olid Karoliine Lasteaia juurdeehitise ning Veeriku Kooli ja Forseluse Gümnaasiumi staadionide projekteerimine.
6.5	Investeeringute tugisüsteemide toetamine	E3	9 000	3 826		Ettekirjutiste täitmine, avariide likvideerimine, territooriumide korrastamine.
6.6	Munisipaalaridusasutustesse õppevahendite soetamine	E3	1 000			Õppevahendeid soetati majandamiselarve vahenditest.
6.7	Kõrgharidus		3 400	3 415	0	
6.7.1	TÜ ja EMÜ ühiselanute renoveerimisprojekti kaasfinantseerimine	E3	3 000	3 000		Toetused Tartu Ülikooli ja Eesti Maaülikooli ühiselanute renoveerimisprojektidele.
6.7.2	Tartu-teemaliste uurimistöõde preemiad (Raefond)	E2	400	415		Vahendeid eraldati Tartu Ülikooli ning Eesti Maaülikooli töötajate premeerimiseks teadussaavutuste ja õppetöö arendamise eest ning üliõpilaste premeerimiseks eduka õppetöö eest.

Hariduse valdkonna ülesanded on püstitatud arengustrateegia Tartu 2030 järgmiste eesmärkide täitmiseks:

E1 - Tartu haridus- ja teadusasutustes töötavad väga head pedagoogid, tippteadlased ja -õppejõud, oma ala tunnustatud teoreetikud ja praktikud kõljalat maailmast.

E2 - Tartus toimib terviklik, rahvusvahelisele avatud haridusasutuste võrgustik, kus lõimuvad eri haridustasemed ja saab omandada konkurentsivõimelist haridust.

E3 - Tartu kui omalaadne terviklik, rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline haridus- ja teaduslinnak.

Hariduse valdkonna ülesannete lahendamiseks saadi eelarvelisi vahendeid 101,786 milj. krooni ning eelarv väliseid vahendeid 27,599 milj. krooni ehk kokku 129,385 milj. krooni.

Koolielse te munitispaallasteasutuste kohtade arv on tõusnud 4931 kohalt 2008. aastaks 5131 kohani. 2013. aastaks oleks soovitud kohtade arv 6033. 08. jaanuaril 2008. aastal avati Lotte lasteaed, kus on 6 rühma, mis andis juurde 116 lasteaia kohta. Positiivseks näitajaks on, et põhikoolist väljalangenuid õpilaste arv on eelmise õppeaastaga võrreldes natuke vähenenud (4%-lt 3,7%-ni). Eesmärgiks oleks, et 2013. aastaks ei langeks põhikoolist mitte ükski õpilane välja. Peale põhikooli lõpetamist (va Täiskasvanute Gümnaasium, Kroonuaia ja Maarja Kool) jätkas 2007/2008 õppeaastal õpinguid 98,4%. Eesmärgiks oleks, et 2013. aastal jätkaksid kõik põhikooli lõpetajad õppimist kas gümnaasiumis või kutsekoolis. Peale gümnaasiumi lõpetamist kõrgkoolis õpingute jätkajate osatähtsus võiks 2013. aastaks olla 80% ja kutseõppeasutustes õpingute jätkajate osatähtsus 20%. 2007/2008 õppeaastal oli kõrgkoolis õpingute jätkamise osatähtsus 81% ja kutseõppeasutuses õppijate osatähtsus 6%. E-kooli kasutavate munitispaalkoolide osatähtsus oli 2007. ja 2008. aastal 84%. 2013. aastal võiks kõik vastavad koolid kasutada e-kooli.

Nr	Ülesanne/projekt	Tartu 2030 eesmärk	Kavandatud kulu (tuh kr) 2008	Kasutatud vahendid (tuh kr)		209
				Linnaeelarvest	Mujalt	
7 SOTSIAALNE KAITSE						
7.1 Esmane ennetustöö			1 970	1 512		209
7.1.1	Lastele ja peredele teenuste arendamine	E15	300	292		Perekülastusteenuse maht suurenes 25 perelt 30 perele kuus. Kokku osales 2008. aastal vastavas programmis 39 peret. Tänu MTÜ Öökulli projektile "Pararm tülevik" ja MTÜ projektile "Tugisõplik kui positiivne rollimudel riskigrupi lapsele" suurenes tugisõliku teenuse maht (sh alaealised õigusrikkujad) 25 lapselt 47 lapseni.
7.1.2	Tööealiste teenuse arendamine	E14	800	662		Osutati sõltuvusprobleemidega tööealistele ja nende peredele mõeldud tugisõikuteenust 21-le sõltuvusprobleemiga inimesele ja 35-le perekonnaliikmele, toetati projekti "Perekliubi - üks rehabilitatsioonivõimalusest sõltuvusainete probleemidega peredele" (perekliubi töös osales 14 liiget ja nende perekonnad). 2007. aastal projektina alustatud sotsiaaleluurumi tugisõiku teenusest arendati 2008. a välja teenus. Teenust kasutas 39 isikut või perekonda. Arendati tasulist majutusteenust (senise 6 majutuskoha asemel loodi 16 kohta) ning laiendati toimetulekuraskustega noorte tugisõikuteenust (teenust sai kokku 33 noort). Teenuse maksumus oli 248 tuh krooni, millest 199,1 tuh krooni kaeti sotsiaalministeeriumi poolt, 39 tuh krooni Tartu linna ja 10 tuh krooni MTÜ Toetuspunkt i vahenditest.

7.2.9	Koduhoolduse laiendamine	E15	5 400	6 049		Päevakeskus Kalda tegevuskulude suurendamine seoses hooldusühtajate paikade tõusuga ja 2 ametikoha lisandumisega. Klientide arv suurenes psüühilise erivajadusega eakate koduhoolduses 25-lt 34-le.
7.2.10	Psüühikahäiretega isikute eeskoste korraldamine	E15				
7.2.11	Eakate majja ehitamine	E15				
7.2.12	Sotsiaalmajutusüksuste ja kodutute päevakeskuse ruumide rajamine Lubja	E14				Lubja 7 remonditi ruumid töötute päevakeskuseks. Vahendid punkti 3.2.2 all.
7.3	Institutsionaalne hooldus		50 000	42 241	0	
7.3.1	Hooldekodu Liiva 32 juurdeehitise lõpetamine ja olemasoleva hoone renoveerimine	E15	50 000	42 091		Hooldekodu juurdeehitus (üldpinna 2372 m ²) valmis ja sisustati 2008. a oktoobriks. Juurdeehitises on 82 voodikohta. Novembris alustati olemasoleva hoone renoveerimisega, mis lõpetatakse 2009. a juunis.
7.3.2	Sõltuvusprobleemidega isikute rehabilitatsioonikeskuse rajamine	E15				
7.3.3	Tartu Laste Turvakodu hoone Tiigi 55 renoveerimine	E15		150		Koostati projektidokumentatsioon keldrikorruse ruumide rekonstrueerimiseks ja teostati väliskanalisatsioon trassi rekonstrueerimistööd.
7.3.4	Üldhooldekodude rajamine	E15				
7.3.5	Psüühiliste erivajadustega isikute ja dementsete eakate hooldekodu Nõlvaku 12 II korpus	E15				
7.3.6	Täisealistele vaimupuudega isikutele gruppikodude ja iseseisva elu keskuse rajamine	E15				
7.3.7	Toetatud elamise teenuse fiksumise rajamine	E15				
7.4	Teenuste, toetuste ja projektide arendamine puuetega inimestele	E14	1 935	1 475		Suurendati isikliku abistaja teenustundide arvu. Igapäevaelu toetamise teenust kasutavate psüühiliste erivajadustega tööealiste isikute arv suurenes 145-lt 160-ni. Rahastati 70-ne puudega lapse transporti lasteaeda ja kooli, 141-ile kuulumispuudega isikule viipekeele tõlketeenuse ostu ja puuetega inimeste eluruumide kohandamist (toetust sai 10 isikut). Toetati puuetega inimeste organisatsioonide tegevust ja organisatsioonide tegevusega seotud transpordikuluisid Tartus ja Eestis. Täiendavalt eraldati vahendeid organisatsioonidele teavitustegevuseks, puuetega inimeste päeva korraldamiseks, nägemispuudega inimeste ekstreem- ja tervisespordi ürituste läbiviimiseks ning puudega laste teenuste arendamiseks. Toetati SA Agrenska Fondi projekti „Tugigrupid puudega laste peredele“. Puuetega inimeste organisatsioonid said võimaluse elektrooniliselt tegevus- ja transporditoetust taotleda.

										Üliõpilaste uuringuskogumiku V osa väljaandmine (250 eksemplari), osakonna teenuseid tutvustavate trükkide väljaandmine ning toetus MTTU-le Iseseisev Elu kodutute päeva korraldamiseks. Koostöös Tallinna Sotsiaaltöö Keskusega korraldatakse igaaastane üleeestiline sotsiaalhoolekandelaane konverents "Rahaga või rahata" (osales 340 inimest). Sotsiaalabi osakond panustas konverentsi mitterahaliselt.
7.5	Sotsiaalhoolekandelaased tea viinustegevused	E15	100	72						
7.6	Sotsiaalse olukorra seire, hoolekandesüsteemi arendamine ja koostöö mittetulundusühendustega	E15	420	359						Uuringud: Tartu linnas pakutatavate avalike teenuste, sh sotsiaalhoolekande teenuste roll Tartu perekondade argipäevas ning pakutatavate teenuste vastavus perekondade ja üksikisikute tegelikele vajadustele: intervjuud peredega (osales 27 perekonda) ja saadud andmete analüüs ning kokkuvõtte kirjutamine. Uuringu lõplik kokkuvõtte valmib 2009. a. Tartu linnas ligipärasevase kaardistamine Eestis Liikumispuuetega inimeste Lindu poolt, mille käigus kaardistati 202 objekti. Osakonna töötajatele korraldati supervisiooni.

Sotsiaalse kaitse valdkonna ülesanded on püstitatud arengustrateegia Tartu 2030 järgmiste eesmärkide täitmiseks:

E14 - Tartus elavad terved, rõõmsad, sotsiaalselt aktiivsed ja hästi toime tulevad inimesed.

E15 - Kõikidele tarlastele on vajadusel kättesaadavad kvaliteetsed sotsiaal- ja tervishoiuteenused.

E16 - Tartu on Eesti tervishoiu ja sotsiaalhoolekande arenduskeskus.

Sotsiaalse kaitse valdkonna ülesannete lahendamiseks saadi eelarvelisi vahendeid 62,430 milj. krooni ning eelarveväliseid vahendeid 758 tuh krooni ehk kokku 63,188 milj. krooni. Registreeritud töötuse osatähtsus tööealisest elanikkonnast (16 kuni pensioniiga) oli 2007. aastal Tartus 1% ja Eestis keskmiselt 1,7%. 2008. aastaks on need protsendid tõusnud Tartus 2,5%-ni ja Eestis keskmiselt 3,6%-ni. Registreeritud töötuse osatähtsus võiks Tartus jääda Eesti keskmisest madalamaks. Vältimatu sotsiaalabi vajajate osatähtsus täisealisest elanikkonnast (18 kuni pensioniiga) oli 2008. aastal 0,5%. Toetavaid sotsiaalteenuseid saanud puudega laste osatähtsus puuetega laste üldarvust on tõusnud 30%-lt 33%-ni. 2013. aasta eesmärgiks oleks, et vähemalt pooled ehk 50% puuetega lastest saaksid toetavaid sotsiaalteenuseid. 2008. aastal valmis hooldekodu (Liiva 32) juurdeehitus üldpinnaga 2372 m², mis andis juurde 82 voodikohta. Eakate ööpäevaringne hoolduskohade arv oli 2008. aastal 222 ja 2013. aastaks võiks eakatele mõeldud hoolduskohade arv olla ligi 300. Kohaliku omavalitsuse poolt pakutatavate avalike teenuste arv sotsiaalhoolekandes on tõusnud 40-lt 43-ni, seal hulgas äri- või mittetulundusühingutele delegeeritud teenuste arv tõusis 24-lt 25-ni ning sotsiaalabiosakonna allasutuste ja linna sihtasutuse osutatavate teenuste arv tõusis 16-lt 18-ni.

Nr	Ülesanne/projekt	Tartu 2030 eesmärk	Kavandatud kulu (tuh kr) 2008	Kasutatud vahendid (tuh kr)		Ülevaade täitmisest
				Linna eelarvest	Muult	
8 TEENUSED						
8.1 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI						
	Linna juhtimine, mainekujundus		2 100	979	0	

8.1.1	Linna visuaalse identiteedi uuendamine		100	52		2008. aastal alustas Availike suhete osakond tööd Tartu brändiraamatu koostamisega. Selleks korraldati Tartu uue korporatiivse väljanägemise kujundamiseks reklaamagentuuride vahel konkurs, millele esitasid tööd 3 agentuuri. Igale agentuurile maksti konkursitöö esitamise eest tasu ning lisaks maksti tasu reklaamagentuurile Rakett oma idee edasiarenduse eest. Tartu brändiraamatu projektjuhiks paluti väljaspool linnavalitsust Rein Pakk, kellele maksti töötasu kogu projekti lõpule viimise eest.
8.1.2	Mainekujunduslikud tegevused		1 000	452		Availike suhete osakond korraldas 2008. a järgnevaid maineüritusi: Eestl Vabariigi aastapäeva kontsertaktus, aastavahetuse ball, Tartu tammiku istutamine, heakorralduskaupanna, suvekampaania "Tartus näeme", sündinud tartlaste meelepidamine, tartlasteks registreerimise teavitus, Kuldpuimaliste meelepidamine, suurperede jõuluvastuvõtt. Tartus võeti 2 päeva vastu ja tutvustati linna ligi 100-le välismaal elavale Eesti aukonsulile.
8.1.3	Paberivaba asjaajamise arendamine		1 000	371		Riistvara täiendused, baastarkvara täiendused ja soetamine, linnavalitsuse-siseste dokumentide digiallkirjastamine, Universaalne Arhiveerimis moodul - pilootprojekt andmete ülekandmiseks Riigiarhiivi digitaaldokumentide arhiivi, eeltood dokumendivahetuskusega liitumiseks, menetluseüsteemi arendused (riigihanked, sotsiaalmajutus, istungitevahetusehanisni laiendamine komisjonidele). Kultuuriinfosüsteemi SPOKU ja sotsiaaleluruumide registri SER liidesamine dokumentaalduusega, e-arvete ja teadete süsteemi täiendused Axapras.
8.1.4	Ärialaalitiisi vahendite arendamine ja juurutamine					
8.1.5	E-valitsenise ja kodanike kaasamisega seotud tegevused	E11		24		Kultuuriakna ja bussinfo rakenduste arendamine Tartu linna kodulehel.
8.1.6	Linnavalitsuse allasutuste andmesidevõrgu väljehitamine			80		Ruuter koolide võrgu paremaks ühendamiseks linnavalitsuse võrguga. Lotte lasteaia ja loomemajanduskeskuse ühendamine ühtse andmesidevõrguga.
8.2	Linna trükkised, statistika		1 800	949	0	
8.2.1	Linna mainetrukised		1 200	614		Arhiiv välja järgmised linna mainetrukised: Imago trükk, Väike teejuht, jalutuskäik keskklinnas, jalutuskäigud Tartus, postkaardid, järgehoidja-kalender, Linnade Liidu Nordic Chain tutvustav kalender, Tartu raekoda tutvustav trükk, ajalookronoloogia Tartu ja maailm.
8.2.2	Linna infotrukised		600	335		Teabeteenistus andis välja järgmised erinevates keeltes infotrukised: „Tartu arvudes“, „Aoliks tartlastele“, „Sündis tartlane“, „Survival guide...“, „Tartu linna 2008. aasta eelarve“, „Tartu linna juhtimine“, Sõpruse ringristmiku ilikluskeern, Statistilise ülevaate Tartu 2007 koostamine ja trükkimine jt.
8.3	Küsitlused, uurinngud		250	385	0	
8.4	Haldushooned		4 700	1 226	0	Elanike küsitluse Tartu ja tartlasted 2008 korraldamine.

8.4.1	Haldushoone renoveerimine	E10	3 500	300		Valmis Küüni 1/3/5 asuvate bürooruumide rekonstrueerimise projektidokumentatsioon. Rekonstrueerimist teostatakse tulevikus eelarveliste vahendite eraldamisel.
8.4.2	Haldushoone rent	E10	1 200	926		Raekoja plats 9 rentimine haldusruumideks (kokku 616,7m ²). Renditud ruumides töötavad Tartu Linnavalitsuse mitmed struktuurüksused - personaliteenistus, Avalike suhete osakond, sisekontrolliteenistus.

Üdiste valitsussektori teenuste valdkonna ülesanded on püstitatud arengustrateegia Tartu 2030 järgimiste eesmärkide täitmiseks:

E10 - Tartus on miljöväärtsilik ja turvaline linnaruum, mida kasutatakse ja arendatakse jätkusuutlikkuse printsiibil.

E11 - Tartu on vastutustundlike ja algatusvõimeliste kodanike linn.

Üdiste valitsussektori teenuste ülesannete arendamiseks saadi eelarvelisi vahendeid 3,539 milj. krooni.

Juba neljandat korda korraldati linnaelanike küsitlus Tartu ja tantlased 2008, et teada saada tantlaste rahulolu erinevate linnaelu valdkondadega. Küsituse analüüsil selgus, et Tartus on mõnus ja turvaline elu- ja töokeskkond, kus on mõeldud ka lastele ning noortele ning kus pakutakse piisavalt haridus- ja õppimisvõimalusi. Tartut tutvustatakse edukalt nii infotruukiste kaudu kui väliskülasti vastu võttes. Teabeteenistus andis välja erinevaid Tartut tutvustavaid info- ja mainetruukiseid ning lisaks võeti Tartus 2 päeva vastu ja tutvustati linna lgi 100-le välismaal elavale Eesti aukonsulile.

Nr	Ülesanne/projekt	Tartu 2030 eesmärk	Kavandatud kulu (tuh kr) 2008	Kasutatud vahendid (tuh kr)		Ülevaade täitmiseist
				Linna eelarvest	Mujalt	
9 AVAILIK KORD JA TURVALISUS						
9.1	Elanike enesearbi toetamine	E11	300	305		Toetati MTÜ Naabrusvalvekeskuse põhikirjalist tegevust.
9.2	Abipolitseinike rakendamine patrulliteenistuses	E10	500	756		Vahendeid kasutati linnas avaliku korra kaitsel töötanud abipolitseinike tasustamiseks, väliaõppe korraldamiseks ning vormimise soetamiseks ja avaliku korra kaitsel siimapaolisvalt tegutsenud abipolitseinike ning politseiametnike ergutamiseks.
9.3	Turvarimeetmete süsteemi rakendamine linnavalitsuses ja hallatavates asuutes			600		Infosüsteemide turbe auditi läbiviimine (SKE analüüs ja Axapta auditi).

Avaliku korra ja turvalisuse valdkonna ülesanded on püstitatud arengustrateegia Tartu 2030 järgimiste eesmärkide täitmiseks:

E10 - Tartus on miljöväärtsilik ja turvaline linnaruum, mida kasutatakse ja arendatakse jätkusuutlikkuse printsiibil.

E11 - Tartu on vastutustundlike ja algatusvõimeliste kodanike linn.

Avaliku korra ja turvalisuse valdkonna ülesannete lahendamiseks saadi eelarvelisi vahendeid 1,661 milj. krooni.

Naabrussvalve tugirühmade arv on tõusnud 235-lt 283-ni ning elanike arv naabrussvalvega hõimatud majades oli 2008. aastal 31 560 inimest. 2013. aastaks võiks naabrussvalve tugirühmade arv tõusta 300-ni. Politsei poolt jälgitavate turvakaamerate arv Tartu linnas oli 2008. aastal 13. 2013. aastaks võiks selliste kaamerate arv tõusta vähemalt 16-ni. Turvalisust linnas on tõstnud ka valgustatud tänavate osatähtsuse väike tõus (93,6 %-lt 94,9%ni) ning valgustatud ülekäiguradade arvu tõus 36-lt (2007. a) 61-ni (2008. a). Registreeritud kuriteod 10 000 elaniku kohta on langenud 445-lt (2007. a) 391-ni (2008. a) ning avastatud kuritegude osatähtsus on tõusnud 65,2 %-lt (2007. a) 67,5 %-ni (2008. a).

KOKKUVÕTE

Arengekavalistele ülesannete täitmiseks saadi linnaeelarvest 509,7 milj. krooni ning eelarveväliseid vahendeid 39,5 milj. krooni ehk kokku 549,2 milj. krooni.

Nr.	Valdkond	Linna eelarvest (tuh kr)	Eelarveväliselt (tuh kr)
1.	Majandus	192 782	486
2.	Keskkonnakaitse	15 053	2 765
3.	Elamu- ja kommunaalmajandus	21 933	0
4.	Tervishoid	6 118	743
5.	Vaba aeg, kultuur ja religioon	104 425	7 107
6.	Haridus	101 786	27 599
7.	Sotsiaalne kaitse	62 430	758
8.	Üldised valitsussektori teenused	3 539	0
9.	Avatilk kord ja turvalisus	1 661	0
	Kokku	509 727	39 458

Täidetud ülesannete mõju linna arengule tervikuna on positiivne. Kõik ülesanded täideti vastavalt rahalistele võimalustele lähtudes arengustrateegias püstitatud eesmärkidest. Suurematest investeeringutest võib esile tuua Vabaduse autosilla ehituse (94,002 milj. krooni), Kesklinna Kooli juurdeehituse (61,5 milj. krooni), Tartu Hooldekodu juurdeehituse (42,091 milj krooni) ning Tamme staadioni jooksuradade ja harjutusväljaku rekonstrueerimise (koos riigipoolse panusega 28,666 milj. krooni), mille tulemusena vastab staadion FIFA ja IAAF nõuetele.

Linna arengus toimunud muutusi on hinnatud ka arengutaseme näitajate alusel. Tartu linn võitis uued arengutasemenäitajad vastu 2009. a aprillis. Arengutaseme näitajate algnäiduks on 2007. aasta ning soovitud sihtmäiduks 2013. aasta. Näitajaid kogutakse iga -aastaselt 31. detsembri seisuga ja avaldatakse statistikakogumikus "Tartu". Kokku on arengutaseme näitajaid 69. Nende näitajate alusel saab ka edaspidi anda valdkondade arengule hinnangu soovitud sihtmäidust lähtuvalt. Juba ühe aasta jooksul on 80%-l näitajatest toimunud positiivne muutus sihtmäidu suunas.

2008. aastal toimus neljandat korda ülelinnaline tartlaste rahulolu puudutav kordusuuring. Aasta-aastalt on Tartu elukeskkonna kvaliteet (eluasemete ja selle lähimbruse seisukord, hooldus, tehnilise infrastruktuuri piisavus ning liikluse olukord) elanike hinnangul muutunud järjest paremaks. Läbi viidud arvamusuuringu tulemustest selgus, et 91% tartlastest on oma linnaga rahul. Vastanute arvates on Tartus mõnus ja turvaline elu- ja töokeskkond, kus on mõeldud ka lastele ja noortele ning pakutakse piisavalt haridus- ja õppimisvõimalusi. Linnaste hinnangul on järjest paremaks muutunud Tartu elukeskkonna korraldus, kvaliteet ja heakord.

Suurim paranemine on toimunud elanute välisilmes, tänavavalgustuses ning rohealadel. Linnas elanike rahulolu ühiskondliku korra kaitsesega on aasta-aastalt tõusnud. Eelisarendatavateks valdkondadeks peaks elanike arvates olema haridus ja teadus, meditsiin ning kultuur.

Tartlased on oma elukohaga rahulolevamad kui Läänemere Linnade Liitu kuuluvate linnade elanikud keskmiselt.